

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középútcza, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénútcza 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)

Nyilvántartási cikkek ára után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolandók.

Előfizetés és hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnegyedre 3 " " "

Egy hóra 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középútcza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Szemle.

A politikai láthatáron két „fekete pont” vonja magára figyelmünket: a moldva-oláh demagógok harci készülétei s hetvenkötő nyilatkozatai, s a kis Görögország merész tornajátéka, mely évek óta lábbal tapossa a nemzetközi jogot a nagy-görög állam kedvéért. Az oláh Bratiano és a görög Bulgária nagyon jól tudják, hogy ők nem álló szereplők, s hogy más irta zászlójukra: „a ki mer, nyer” jelszót; de a nagyragyó urak annyira kedvelik a nyakukba akasztott oroszlanbört, hogy amulatokban észre sem veszik, miszerint idegen érdekek szolgálatáért buzták lábukra a „nagy csizmát.”

A világképet óhajtó s így a polgarisodás érdekei felett örökös nagyhatalmak végtére is unni kezdtek a két bece faklya-tánczát, minután pár szíra is lágra lobbantathatná a két világrészt érintő „keleti kérdés”-t, s meg levén győződve arról, hogy a látható bábokat, erős kezek mozgatják, bepillantottak a színpad mögé. De az európai zúrt móló sietéséig előkészítők nagyhatalmak elpudellák magukat, látszólag cserbe hagyták kegyenceiket s az ártatlanság rájuk nem illő, nagyon is átlátszó leplebe burkoloztak.

Bratiano le lön léptetve; de míg a miniszteriumba nagy részt elvtársait ültet be, maga a kamarák élére állott s itt az osztrák-magyar vöröskönyvről szólva azzal vádolta Beustot és Andrást, hogy Romániát meg akarják hódítani; kijelenté továbbá, hogy az erdélyi románok elnyomatását nem tűrhetik el közönyösen; a vita további folyamában Cogolniceano Bratiano viszhangját képezte, midőn azt hangszította, hogy Magyarország hadkészségeivel szemközt Románia hasonló védelmi készülékekre van feljogosítva.

Hogy Románia meghódítására Magyarországon épen senki sem gondol — azt jól tudják Bukarestben; de az orosz politikának fegyveres csatlósra van szüksége, s a szerepre igyekszik Bratiano Moldva-Oláhorozágot lealacsonyítani. Hetek óta orosz főbb rangú tábornokai tisztelték útazásuk be Moldvát, különösen a Pruth mentét, Brailánál a dunai átmenetet tanulmányozták; a Baltától Benderig orosz katonai mozgalmak észlelhetők s az orosz hadak számára köztölt szállítási szerződésnek egyik pontja szerint 5000 ökröt Kalafáthban kell átadni. Ha az ily dolgokat szemügyre vesszük, kevés értéket tulajdoníthatni az oláh minisztercserének s a porosz félhivatalosak bizelgéseinek, kivált ha megemlékszünk arról is, hogy a porosz diplomácia egykor kezességet is vállalt volt a korszerűleg átírt lengyel alkotmányért, mégis hű bajtárs vala az osztozásnál.

Nyilvános titok, hogy Athénben az orosz követ játsza a mindenható tanácsadó szerepét; a Görögországot mérsékleire intő nagyhatalmak közt is hiába keressük Orosz, meg Poroszországot; tehát itt is az európai béke érdekében (?) dolgozik a nobile par fratrum. A görögök évek óta segítik a krétai felkelőket; a török követésé szeme láttára szállítják hajókra a Krétába induló önkénteseket; mégis az orosz követ nem helyeselhetette a porta erélyes fellépését, sőt ellenállásra buzdítja az elámitott helleneket, holott a Nagy-Görögország létesítése, köztudomás szerint (!) nagyon is szívén fekszik Oroszországnak! Hadd öntsék a görögök vért az orosz érdekekért; hadd tegyék tönkre kis országukat a moldva-oláhok az orosz világhuralmi tervekért; majd, ha többé reájuk szükség nem lesz, eldobják őket, mint elhasznált eszköz, s ha az orosz tervek valószínűsnek, akkor jutalmul kapnak ama végtelen boldogságot, melyben Lengyelország egy század óta részesül.

Nyílt levél küldőimhez.

Be van fejezve a történelmi emlékü s hazánkra nézve maradandó becsű 1865/8 országgyűlés.

Maga a megkoronázott magyar király zárta be azt, s a bezárás ünnepélyét emelte, a nemzet nemtője, a magyar királyné jelenléte.

Kötelességemet vélem teljesíteni, a midőn most az országgyűlés bezártával, egyfelől köszönetet mondok elvrokonimnak ismételve tanúsított bizalmukért, másfelől elmondom a Deák-pártnak, melynek tagja lenni szerencsém volt, alakulását, követett politikáját, elősorolom az országgyűlés egyes mozzanatait, s végül áttekerek az ez után következő politikára.

A Deák-párt, mint tisztelt választóim bizonyosan jól tudják, nem az országgyűlés alatt alakult, nem is a képviselők alakították azt, hanem maga a nemzet többsége adta kezébe Deák Ferencnek a vezér-botot, akkor, a midőn ösméretes hűsvéti cikkét közrebocsátotta, abban a nemzetet hazánk helyzetére figyelmeztette, a teendőket körvonalozta, s a nemzet többsége a böles szavakat megértve, zászlója körül seregelt.

Mi deák-párti képviselők, csak a nemzet többsége akaratainak hódoltunk, a midőn felhagyva a passiv ellentállás meddő politikájával, a naponta égetőbbé váló kérdéseknek, a pragmatica sanctio, sőt a méltánosság alapján leendő megoldását elfogadva, Deák Ferenc zászlója alá sorakoztunk.

A Deák-párt nem hajhászta a népszerűséget, s annál fogva nem kapkodott fülcsiklándozató ígéretek után, nem készített csattanós programokat, s nem terjesztett szédítő utópiákat; hanem e helyett eredményre törekedett, hogy megmentse a szenvedésben kifáradt hazafiakat, a lemaradt demokratizáló eszűdéstől, a hátrahagyott szentesen a nemzetbe, és ismét nagyelméből a Deák Ferencz tapintatos eljárása, szilárdsága, a miniszterium tevékenysége segítségével sikerült is, nagy részben czélt érni.

En részemről mint erdélyi képviselő, kettős kötelességet vétem teljesíteni, a midőn a Deák-párt elveit fogadtam el; mert egyfelől meg voltam győződve, hogy a két hon egygyé alakítása, csak azon esetben válik valóssággá, ha a Deák Ferencz vezérsege alatt megalakult többségnek sikerül a Lajthán túl és innen fekvő országok közt létező vitás kérdéseket megoldani, — másfelől nem volt szabad felednem az 1848 Kolozsvári I. t. cz. következő szavait: „A magyar-országi törvényhozásnak a hon-egység tárgya-ban folyó 1848. évből hozott VII. t. cz. Erdély-hon hó rokon érzettel fogadván, Erdélynek Magyarhonnal egygyé alakulását, a pragmatica sanctio-ban szentesített birodalmi kapcsolatnak épségben tartása mellett, és teljes kiterjedésében magáévá tevén” sat.

Az alkotmányos jogaitól évek során megfosztott nemzet jogai rehabilitációja után sovárgott, a szétdarabolt Magyarországot egy könnyen beállható európai rázkódás esetében végmegsemmisülés fenyegette; hazánk alkotmányos szabadsága, függetlensége és területi épsége rehabilitációjának pedig, a Lajthán innen és túl fekvő országok közt vitás kérdések álltak útjában; mert azon viták következtében, az ugyanazon uralkodó alatt élő országai a birodalomnak nem érthettek egyet soha, s lehetetlen volt köztük érdek-egységet hozni létre, mely körülménynél fogva aztán a magyar király jogai és kötelességei ellentétben állván egymással, a magyar király és népe közt bizalom meg nem szilárdulhatott mindaddig, míg a Lajthán innen és túl fekvő országok közt a vitás közjogi kérdések meg nem oldottak.

Ezen abnormis állapot keserű gyümölcsöket termelt, 1848/9 rendre aláasta a birodalom erejét, mignem bekövetkezett Solferinó, Königrätz, s a mellett a birodalom az állam-adósághban fuldokolt.

Legsürgösb teendő volt tehát a Lajthán innen és túl fekvő birodalom részei közt fenforgó vitás közjogi kérdések megoldása.

A feladat nehéz volt, mert egyfelől állt, egy, a gyakori csatások következtében gyanakodóvá vált nemzet, másfelől egy, anyagi tekintetben a többi országok rovására kiváltságolt, s ennél fogva ezen előnyös állást fentartani óhajtó ország.

Mind e mellett sikerült a kérdést megol-

dani és pedig a mint azt az 1867. 12. t. cz. bizonyítja a pragmatica sanctio, és a méltánosság alapján aként, miszerint Magyarország alkotmányos szabadsága, függetlensége, területi épsége nem csak nem lett kockázattá, sőt biztosabb alapokat nyert; s másfelől a Lajthán túl fekvő országok minden jogai teljes tiszteletben tartottak.

Mind e mellett e kérdés megoldása körül kemény csaták vívottak a pártok közt, t. i. a szélsőbal, balközép és a Deák-párt közt.

A szélsőbal a Lajthán túl fekvő országokkal semmi közösséget nem akart elősmerni, s csupán az uralkodó személye azonosságát fogadta el.

A Deák-párt ezen elvet sem a pragmatica sanctióval, sem hazánk érdekeivel összeférőnek nem tartotta, mert az Európában faj-rokon nélkül álló magyar nemzetnek mindenesetre szövetségesre van szüksége; s bizonyára maga érdekében akkor cselekszik helyesen, ha a civilizáltabb szomszédok közt keresi e szövetséget.

A balközép már közelebb állott a Deák-párthoz, mert kész volt ugyanazon alaplól azaz, a pragmatica sanctio alaplól indulni ki; de az 1867. 12. t. cz.-ben foglalt módot, s különösen a delegatioalis intézményt kárhóztatta s kárhóztatta még ma is.

Azonban e párt soha nem birt határozott megállapodásra jutni, most megállapodott valamiben, majd visszavonta azt, s általában inkább csak a negatívok terén barangolt.

A Deák-párt e tért sem foglalta el, mert tudta, miszerint kárhóztatni, rombolni könnyű, de építeni vajmi bajos; továbbá meg volt győződve, miszerint egy bár nem teljesen tökéletes művet, tökéletesíteni időről időre lehet, míg ha az alapot eldobjuk magunktól s a ki-nálkozó alkalmat elszalasztjuk, a volt osztrák birodalmat összerombolhatjuk ugyan, de ha nem a Bach és Schmerling-féle osztrák birodalom romjai alá temetjük hazánkat s nemzetünket; főleg pedig tudta a párt, hogy a felelőség terhe Isten és ember előtt a többséget illeti.

A balközép még ma is a legnagyobb következetességgel kárhóztatta az 1867. 12. t. cikkbe foglaltakat. — Nem egyszer mondták el a pártvezér szónokai, hogy a mű a mellett hogy hazánk függetlenségét kockáztatja, gyakorlatlan, nem fog semmit eredményezni, s ők nem kívánnak osztozni sem a dicsőségben, sem a felelőségben, sőt a „Hazánk” még novemberi programjában is ugy látszik, nem sok előzettel birva, azt állítja, miszerint programját nem változtatja, mert egy év óta misem változott, pedig akkor már igen sok kérdések, melyek azután szerencsésen megoldottak, tökéletesen meg voltak érvelve s elintézésök csak igen rövid idő kérdése volt; azonban ezt a „Hazánk” szerkesztősége czélszerűnek látta ignorálni, nehogy a többség elleni izgatósi eszközök megkevesedjenek.

A Deák-párt nem állította soha, hogy az 1867. 12. t. cz. egy teljesen tökéletes mű, de minután senki jobbat ajánlani nem tudott, minután az európai viszonyok parancsolólag sürgették a kérdés gyors megoldását, s minután erre nézve a birodalomban létező viszonyok is kedvezők voltak, teljes megnyugvással nyújtott segédkezet az 1867. 12. t. cz. életbeléptetésére, s ma már tények, eredmények igazolják a Deák-párt politikája helyeslését; u. is:

Egész Európa örömmel üdvözölte az osztrák-magyar birodalom ily alakbani újrászervezését, s úgy tekintette azt, mint az európai béke biztosításának egy újabb factorát, s a közelebbi események folytán megingatott európai egyensúly helyreállításra eszközt.

E sokszor és gyakran tendentiose kárhóztatott mű, oly helyet biztosított Magyarországnak s a magyar nemzet számára az európai országok s nemzetek sorában, a milyent a mohácsi vész óta nem foglalt el soha; mert a midőn Magyarországól mindeddig misem tudott Európa, ma már az osztrák-magyar birodalom czime be van ígatva az európai diplomácia szótárába, mint oly birodalom, mely két szövetséges, de a szövetségi pontozatokon kívül, egymástól merőben független alkatrészből áll.

(Vége következik.)

Id. gróf Bethlen János.

Pest, december 16. 1868.

(y z n.) Hogy az egyik párt figyelemmel kíséri a másik kebelében fölmerült nevezetesebb eseményeket, az, ugy hiszem, nagyon természetes.

A politikai pártok ellenfelek, épen ugy, mint a harcmezőn álló két hadsereg.

És észébe juthatna-e valakinek rossz néven venni, ha az ellenségek éber szemmel kísérik egymás állását, minden mozdulatát, ezeket tudomásul veszik, sőt előnyükre igyekeznek fordítani.

E felfogás okozta, hogy mi is köztünk — habár kellő rezervátával — azon itt általánosságban elterjedt hirt, miszerint Ghyecy és Tisza szétágazó politikai nézeteik miatt — magyarán szólva — összezorrentek, mincké következménye szakadás lön.

E versiót — miként jelzem — a „Hon” demitrozta legelőször és mi elmondtuk mit tartunk ily obligát demitizál.

Néhány nap mulva azonban már maga Ghyecy aláírása, alatt jelent meg a baloldal lapjaiban czáfolat, melyből azt látjuk, hogy az ellenzék soráiban minden rendén van, mert két pártvezérnek szakadásáról szó sincs.

E nyilatkozatot tudomásul vesszük, de most is azt mondjuk, mit egy ízben már mondtunk, hogy t. i. majd csak a következők mutatja meg, valók voltak-e a szakadásról szárnyaló hírek? mert bizonyára senki sem fogná politikai bűnnek tekinteni bármely párt részéről is, ha a kebelében netalán fölmerült szakadást elő nem fordultnak vitatandja, minután a szakadás eo ipso gyöngülést föltételez, ezt pedig bizony alig vallaná be önmagára nézve egy párt is.

Ezzel befejeznék reflexióinkat e tárgyra vonatkozólag, ha Ghyecy fel nem jaidul czáfolatában az országgyűlési többség lapjai ellen, ezeket arról vádolván: „hogy sem magán viszony, sem semmi nem szent előttük, ha azt pártérdekben ki-zakmányvolhatják s szabadon (talán szabad) beszélők szerint a ráfogásnak, a gyűlöletnek minden neme, ha azt pártérdekben felhasználhatják.”

Előrebocsátja még Ghyecy, hogy ha volna betegeskedésén kívül ok, a mely meguntatná vele a nyilvános életet, az a többség tagjainak lehebb ecsetelt állítólagos magatartásában lehetne keresendő.

Ön lapja is oly szerencsés az országgyűlési majoritás organumai közé tartozni, tehát nekünk is szól a lecke.

Több ízben néztük, csakugyan ott áll-e a főlebbi sorok alatt Ghyecy Kálmán neve, mert ha ezt nem látjuk, valóban nem hittük volna, hogy e nyilatkozat tőle eredt.

Ha még ugy állna is a dolog, miként Ghyecy Kálmán mondja, ő nem unoz, már veterán a politikai harcok terén, tehát tudnia kellene, hogy még az ellenfél által reánk szánt legigaztalanabb méltatlankodások által sem szabad magát a valódi államférfinak oly elkecserezésre ragadtatni engedni, a mely visszalépését eredményezze, mert mi ad a küzdelmek közepette erőt a szívós kitarásra? a tudat: hogy azon a téren, melyen mozgunk, hazánk boldogságát mozdítjuk elő, mely tudatért, illetőleg czél kedvéért bizony még ha kissé bosszantának, bántának is, tűrnünk kellene; legfőkébb is nemesebb fegyverekkel viszonznánk a reánk mért csapást.

De igaz-e Ghyecy súlyos vádjá?

Való-e mit az országgyűlési többség elveit tolmácsoló journalistikáról mond?...

Specializálja a vádat, — és vád-e tulajdonképpen az általános vád?...

Határozottan nem!

Vagy talán az esett zokon pártjának, és ezt veszi a vád alapjául: hogy mi midőn a szakadás híre fölmerült, ezen esetet historiographi kötelességünkhez híven regisztrálni mertük?

Tebát ez az a magán viszony, melyről Ghyecy feljaidulásában említést tesz, melyről nekünk szólni sem lett volna szabad, mert az valami szent dolog.

Bocsánatot kérünk: ahhoz mit Ghyecy Kálmán, mint magán ember tesz, senkinek semmi köze, de az, a mi Ghyecy Kálmán mint pártvezér körül történik, nem magán dolog, hozzászólni tehát nemcsak hogy szabad, de sőt határozott hivatása is a sajtónak, melyet hogy soha, — bármily méltatlan gyanúsításokkal kellene is szembeállnia — soha se téveszessen szemel elől, óhajtanónak tartjuk.

Bocsánatot kérünk, hogy levetünk — szokásunk ellenére is — némileg polemikussá nőtte ki magát, ám az eszméket tisztázni talán nem egészen fölösleges dolog.

A nő, kit a résztvevő tisztelők szép csoportja kísért örök nyughelyére, azok közé tartozott, kiket méltán nevezhetünk a nők és anyák legjobbjainak, ki családja megszokott körében érezte magát legboldogabbnak, s a ki e családi érzemények mellett lelkes háuszerelemet érzett és tanúsított.

Előttünk állott komor képzetűnkben a sötét idő, midőn a hona sorsában híven osztozó férj — Szében, Arad és Józsefstadt penészes börtöneiben 8½ évig szenvedett hazája iránt bizonyított szerelméért, s a midőn vesztett személyes szabadságán kívül egész vagyonja koczán forgott. Megemlékeztünk a védtelenül, négy árva, neveletlen gyermek gondjaival magára hagyatott nőről, mily gyöngéd, odaengedő áldozat készséggel faradozott, hogy a maga, és gyermekei jövőjeért aggódó és szerető férj börtönének lánczait feloldozhassa, míg feláldozó készségének végre sikerült kivívni, hogy a börtön zárai leppattanván, a nő szerető férjének, a gyermekek ápoló atyjoknak szabadon borulhatnak kebelére!

Előttünk állott nemes képe a leggondosabb anyában egyesített gazdasszony fogalmának, ki a gyászos emléktől idők alatti kormány-gazdálkodás alatt romba tipott fejedéyházi szép lakot a nemes férj iparával párosulva pár évek alatt egyikévé varázsolta magyar hazánk legköltőibb helyeinek.

Előttünk állott a gondos anya, ki, mint Róma nemes leánya, háza boldogságában, gyermekei nevelésében találta fel legszebb örömeit.

Mi, kik megszoktuk a fejedéyházi kastélyt Felső-Fejérmegye örömeivel, bánataival összekapcsolva látni, megrendülve szemléltük a bánat gyász-tünetét, melyet hathatósan emelt nemes Felső-Fejérmegyei tisztségének, törvényszékének, az erzsébetvárosi tanácsnak és igen számos résztvevő tisztelőknek, valamint az uradalomhoz tartozott falvak számtalan lakóinak főbíró Elekes Pál meghatározó szavai és részvétnyilatkozása közti megjelenése. És e gyász-tünetnek utolsó mozzanatát is részvétellel kísérve végig, azon bánatos sohajjal távoztunk: adjon Isten sok ily hűleányt a hazának, sok ily nőt és anyát, a bánatos férjnek pedig ébredni kezdett hazánk boldogságában vigasztalást!

NAPI HIREK.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak, minden kellemetlen fennakadás kiküldése végett, lapunk további megküldése iránt mielőbb rendelkezni. Felelőleg példányokat nem nyomathatván, az elkészített megrendeléseknek utóbb legnagyobb készségünk mellett sem leendünk képesek megfelelni.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Évnyegyedre	3 "
Egy óra	1 "

— A király elutazása Buda-Pestről folyó hó 15-ikére volt kitűzve, azonban bizonytalan időre elhalasztott.

— Új megúj kinevezési hírek járnak a lapokban: A „Föderatiune” például úgy tudja, hogy a királyi kúriához hat román fog kinevezetnek, köztük Vlăd Alajos. Hunyad megyében ugyan nem történt még meg a főispán szék, hanem azért, szerinte, román főispán lesz. Hall nyugalmazásokról is, s nyugalomra szántakul Pap Lászlót, Gozdut és Popovicsot említi.

— A román lapok ismét hozzáfogtak volt azon halálatlan munkához, hogy a bukaresti proclamatiók bejuttatását csafolják; megjegyzendő, hogy egy kicsinyt a jó „Herm. Ztg.” is segített nekik. Dehogy van Oláhországban-egyéb, mint iránynakban merő jóakarát, mely legújabb a legbiztosabb hír szerint ma már odáig terjed, hogy egy néhány emissariust küldenek át, kiknek feladatuk a román ajku katonákat átadásgetni. (Ugy tudjuk, a határszélén már eleget találunk.) Közünk még itt egy Bukarestből közelebből jött tudósítást, mely így hangzik: A kamara decz. 12-diki ülésében Bratiano, a volt miniszter kijelenté, hogy a Beust által megrott fegyverszállítás Napoleon tudtával történt (!?) A vörös könyvről folytatólagosan szólva Beustot és Andrássyt azzal vádolja, hogy Romániát annectálni akarják, s kijelenté, hogy az erdélyi románok elnyomatását (!) nem lehet közönyösen elviselni. A vita további folyamán Cogolniceano az új miniszter, azt jelenté ki, hogy Magyarország hadkészültségével szemközt Románia hasonló védelmi készülete van feljogosítva. — Ebből látszik, hogy a Bratiano miniszterium közt akkor a különbség, mint a 19 és egy hian 20 között. Látszik még az, hogy jó minékünk minélőbb az a honvédség.

— Simonelli bűvész holnap a színházban előadást tartand.

— A hivatalos lap közli Vancea János szamosújvári püspöknek gyula-fejérvári érsekké lett kinevezését.

— Segesvárt, mint a „H. Ztg.”-nak írják, a napokban több házmozgás fordult elő. Állítják, hogy a csendőrök által megmozdítottaknál muszka pénzt találtak Még ez is a többihez.

— Ismét egy dühös eb jelentkezett városunk utcáin szerdán este. Az erélyes rendszabályok megjavulni szoktak. Egy kis kutyasod csak, s mindjárt nincsen is rájuk e tekintetben akkora szükség.

— Városunk egyik legbájosabb hölgyét Wesselényi Róza bárónőt a napokban jegyezte el gróf Bánffy Béla, Krasznamegyei főispán.

— Stein János derék kenyérvárosunknak mai számunkhoz csatolt hirdetésére hívjuk fel olvasóink figyelmét. Nem hallgathatjuk el, hogy e hirdetés ismét csak azon már eléggé tudott tényről erősíti meg, hogy az irodalom termékei a Királyhágón innen a legnagyobb választékban és legjutányosabban említett könyvkereskedőknél találhatók fel.

— Azon proclamatiókra vonatkozólag, melyeket Oláhországból hazánkba becsempészeknek, egy bukaresti lap, a „Terra”, következőleg nyilatkozik: „Valóban mi fogna történni, ha az erdélyi románok, hallgatván az innen küldött felhívásokra, felzendülnének, mielőtt mi elég erősek volnánk őket támogatni. Nemcsak haszontalan vértanúságra volnának kárhoztatva, nemcsak hogy a régi elnyomásba kerülőnek vissza, hanem az elnyomást újabb visszatörések fognak súlyosítani. Ezért elvünk mindig az volt, hogy előbb mi belől erősödjünk, öleltünk biztosítsuk, aztán gondoljunk területi nagybodásra és segítségadásra. Ez a mi jövőnknek s a velünk egy vérből erdélyieknek, mert mit nyernének ezek, midőn mi őket fel akarván szabadtítani, saját létünket döntönnék meg? Vajjon nem fogna-e azzal a románság egyetemének helyzete súlyos lenni? Midőn nem akarunk valamit, azt vagy sujtjuk, vagy akadályozzuk. A „Romauni”-t és az erdélyiek egyéb barátait hová sorozzuk? Szeretettük hasonló a majoméhoz. Mi tehát a kormányunk engedjük azt a szomorú dicsőséget, hogy ezt az ügyet több másokkal compromittálja.”

— A székelyföldi urbírségek tárgyában kiadott miniszteri rendelet, mint Háromszékről írják, nagy mozgásba hozta az úgynevezett „balek-fogók” seregét. A magokat már előbb megváltott s így viszont kárpótlásra jogosult urbírségeket körül fogták, s perelni igérkeznek 20—30 százalékért. Egyelmeztetik az illetőket, hogy ne engedjék magukat hálába fonatni, mert először is nincs miért és ki ellen perelni, másodsor pedig az egész tisztázás nem valami ember fölötti munka, s bizonyos talán rognak lelkiismeretes egyének, kik e kis fáradságot nem 20—30, hanem 3 százalékért is megteszik. Csak köve kell hát binni a komának.

— Az a szebeni vendéglős, névszerint Bielz, ki akkora urat keresett gyermeke keresztapján, mint a mekkora III. Napoleon, közelebből levelet kapott a Bukarestben levő francia konsultól, melyben igéri, hogy a keresztapját képviselő, maholnap Nagy-Szebenben lesz.

— Dr. Balassa 10,000 forintot alapított szegény tanulók ösztöndíjazására.

— A zsidó congressus alkalmából egy mást érik Pesten az értekezletek. A haladó párt a congressus elnökét dr. Hirschert, alelnökét Popper Lipótot jelölte ki; jegyzőket dr. Simon, Oblath, dr. Mezey, dr. Rosenberg és dr. Kohut hoztattak javaslatba. Megállapodtak abban, hogy a congressus szervezése előtt nem fognak a királyhoz deputatiót küldeni.

— Az országgyűlés bezárása alkalmából adott udvari ebédre írják: Ő Felsegeik két óráig mulattak a teremben s a jelen voltak közül többekkel nyájasan beszélgettek. Király Ő Felsege Ivánka Imrével és Perczel Mórral egy óraegyed-nél tovább tartó társalgást folytatott; József főherczeg pedig Váradi Gáborral értekezett hosszabb ideig a honvédelmi ügyek felett. Királyné Ő Felsege többek közt Jókai Mórral huzamosabb ideig beszélgetett, s e szavakban szólta meg: „Régen óhajtottam önt személyesen megismerni. Műveit régóta ismerem, azok között legszebbnek tartom „Kárpáthy Zoltán.” Jókai e kegyes megszólításra következőleg válaszolt: „Nagy kitüntetésnek veszem Felseged e kegyes nyilatkozatát, ki különben eddig is háromszoros tisztelője voltam: mint királynőnek, mint nőnek és mint irodalmunk pártolójának.” Ő Felsege aztán kérde: „Megjelent-e önnek legutóbbi munkája, melyet a „Hon”-ba írt? Törődékesen nem szeretem olvasni, szívesebben olvasom, ha az egész megjelenik.” — Jókai azt felelvén, hogy e műve nem sokára megjelenik, kérte megának azon kegyet, hogy abból egy példányt Ő felsegének küldhessen, mit Ő felsege kegyesen igért elfogadni. Azt is kérde, hogy fog-e nem sokára új művet írni? mire Jókai igenlően válaszolván, Ő felsege ekkép nyilatkozott: „most már azt hiszem, több ideje lesz önnek a költészet fel foglalkozni, miután a politikai kérdések szűntek.” Jókai erre körülbelül következőleg válaszolt: „Háládatosnak is tartozom lenni a költészet iránt, miután annak köszönhetem ezt a magas kegyet, melyben most részesülök, s melyben politikai működésemet ez idő szerint talán nem részesültem volna.” — „En a politikához nem értek”, felelt a királyné mosolyogva, mire Jókai a követ-

kező megjegyzést tevő: „Legnagyobb politika egy ország szívét megnyerni, s ahhoz Felseged bizony ért.”

— Egy nő Budán nadályokkal akart véget vetni életének. Egész testét megrakta velők. A szívás közben azonban meglepte az életvágy s orvos után szalasztott. Ma javulóban van.

— (Necrológ.) Zágóni Szabó Anna, özv. Folyovich Józsefnő maga, gyermekei: Folyovich Sándor és ennek nője született Lázár Irén; továbbá Folyovich Miklós és ennek nője született Székely Laura, Albert, Victoria és unokája Folyovich Eugénia és az egész rokonság nevében megtört szívvel tudatja, szeretett férjének, illetőleg özvegy atyának, nagyatanyának, Folyovich József, nyugt. kir. főszámvéveségi tanácsosnak elhunytát, ki élete 74 dik, boldog házassága 29-dik évében, rögtön bekövetkezett tüdőszélhűdés következtében, f. hó 16-kán reggel 5 órakor ragadtatott ki szeretett kezei közül. Porai nyugodjanak békében. Kolozsvárt, decz. 16-kán, 1868.

— Az e hó 7-kén dühöngött szélvész sok felé hagyta nyomain. Így például Cseh-Morvaország és Sziléziában házak omlottak össze és erdők romboltak szét; a szerencsétlenségek százával fordultak elő. Egy helyett megállította a vonatot, másutt három embert útaztatott meg a levegőben. sat. sat.

— A székely kivándorlás megakadályozására fordítandó alaphoz 4 o. é. írtot küldött be szerkesztőségünkhöz a fogarasi egyes bíróság. Adták bizonyos hagyatékai összeg felosztása alkalmából fogarasi Lengyel László, Czeiziliei Pál, József, Amália, Constantinus László és Mohai Gergényi János. — A pénzt illető helyére juttattuk.

— Abisszíniai ibolyák. Az abisszíni hadjárat a nővilágnak kellemes ajándékot hozott Európába. Ezek nagy és igen kedves illatu kék virágok, hosszú, vékony és puha levelekkel. A narcis fajhoz tartoznak s mondva sem lehetne hajba alkalmash virágot készíteni, mint ezek, melyek szép, tömött alakban nyílnak, s leveleik puhán és hosszasan csüngnek le körülötte. Egy londoni kertész most tesz kísérletet meghonosításukra és reméli, hogy a nemesítés is sikerülni fog.

— Egész özne fekszik előttünk a programoknak s előfizetési felhívásoknak új lapokra, régi lapokra. Tér hiányában a legrovidebben szólhatunk róluk. Újveb jönnek világra: 1. „A magyar állam” a „P. Hirnök”-ból és „Idők Tanujá”-ból lett polit. napi lap, szerkeszti Török János és Lonkai Antal. 2. „Újvilág” szépirodalmi lap, szerkeszti Benedek Aladár. 3. „Szabad sajtó” politikai s közgazdasági lap, megjelenik naponta kétszer, szerkeszti Tölvölgyi Titusz. 4. „Gyógyászati lapok” szerkeszti dr. Wachtel Dávid. 5. „National Ztg.” a Klapka elnökle alatti egyenlőségi kör német közlönye. 6. „Floh” humoristikus lap. — Ezeket kívül vettük az előfizetési felhívást „Házának” jeles fiai és leányai árczkép albumára. Ára 5 frt.; továbbá a „Hölgy-naptár”, ára 1 frt. Meg kell említenünk még az ismert szépirodalmi divatlap, az Emilia által szerkesztett „Családi kör” előfizetési felhívásából, hogy jövőre mellékletül 10 új kötet regényt igér. Műlapja pedig „Loránfi Zsuzsanna a hazai tudományok áldozik” cím alatt, a hazai történelemnek egy a magyar hölgyeket emelő mozzanatát örökíteni meg.

— Az erdőségek befolyása az éghajlatra. Az egyiptomi éghajlat szárazsága oly jelentékeny, hogy Felső-Egyiptomban soha sem esik; a Deltánál, a Nil folyó torkolata vidékén pedig egy évre 5—6 esős napnál több soha sem esett. Azonban Mehemed-Ali alkirály a Deltában 20 millió fat ültetett. Nehány év óta, miután a fák felnőttek, az esős napok száma 40 napra megy. — Ezen eredmény Egyiptomot legújabb időben meglátogatott utazók által, különösen az igen szakértő és hitelt érdemlő vizsgáló Ponchet által bizonyítottatik és világosan mutatja, hogy mily befolyása van az erdőségeknek az esőmennyiségre.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések. Kolozs megyében Deritten fekvők febr. 4, márcz. 6. — Tordamegyében Komját-szege febr. 25, apr. 1. — Maros-Vásárhelytől ház és telek decz. 29.

KÜLFÖLD.

Athene, decz. 14. Görög forrásból jelentik, hogy a görög kormány visszautasítá Törökország követeléseit. Atheneben és a tartományokban lelkesült tüntetések fordultak elő a háboru javára. Petropolaki 1000 önkéntessel Candiában partra szállt.

A „Patrie” szerint a hatalmak közt szakadatlanul tökéletes egyetértés uralkodik, a török-görög viszállyra vonatkozólag. Semmi oly eset sem jött közbe, melynélfogva a diplomatiái balsikertől lehetne félni.

Az „Invalide” decz. 1-ről kelt számában nagyon különöseknek tartja a Bukarestből vett híreket s keményen kikel a bécsi távirat ellen, mely oly mysteriosus híreket hoz neki, mint a bukaresti esemény. Szidja aztán Porozországot, góra for-

dulata végett, szidja Anzstriát és gr. Beustot, ki szerinte a habsburgi monarchiát végveszélybe dönti a dualizmussal, mely iránt Berlinben most anyyi rokonszenvet mutatnak. Így a sz.-pétervári hadügyér lapja.

A moskvai újság, mely semmiféle miniszternek nem közlönye és semmiféle hivatalos jelleggel nem bír, valamivel nyiltabban szól az ügyöz s legkevésbé sem titkolja haragját a „Nordd. Allg. Ztg.” czikke ellen, valamint az azt helyeslő francia lapok ellen sem, mely utóbbiakat „bnta jóhiszeműségükért s örömtükért”, hogy a béke nem fog egyhamarjában megzavartatni, keményen megleczezik.

A „Journal des Débats” ezekre azzal felel, hogy kimutatja, mennyire szükség volt a Bratiano-miniszterium álnok és rendzavaró politikája elé reteszt tenni; s úgy véli, hogy az által, hogy Porozországot visszahúzta kezét a keleti bonyodalmak előidézésétől, Oroszországot sem fog már oly merészen eljárni keleti politikájában.

Konstantinápoly, decz. 14. Az atheni török követ jelenti, hogy a krétai kormányzótól tudósításokat kapott; ezek szerint Sphakia-kerület lakosai egy a szultánhoz intézendő kérvényt nyújtottak át neki, melyben sajnálkoznak fejezik ki előbbi magukviselése fölött, és meghódolást ajánlanak.

Bebizonyul, hogy a török követ Atheneből, és Delyamis görög követ Konstantinápolyból több más görüggel együtt ma elutazott. Az amerikai, angol, porosz és orosz követeségek palotái előtt Atheneben élénk tüntetések fordultak elő.

A „Moniteur” egyik levelezője szerint, a cadixi fölkelés jelleme lényegesen socialisticus természetű, mi az ügyállást még aggasztóbbá teszi. A cadixi mozgalom második következménye volt azon összeütközésnek, mely 5-én Puerta Santa Mariában, az ottani helyhatóság s a munkások közt, az utóbbiak magasabb bérkövetelése alkalmából tört ki. A helyhatóság a föllázadt munkásokat le akarván fegyvereztetni, Cadixből katonai segíelyt kért. Azonban Cadixban a munkások ellenesüggeltek a katonaság odaindulásának. Ez volt első alkalom Cadixban a hatóságokkal való összeütközésre, mely aztán oly sajnós kiterjedést nyert.

A „Moniteur” jelenti, hogy egy San-Sebastiánból érkezett távirat szerint a cadixi felkelők 12-én megadták magukat.

F. hó 9-én Windsor lakossága eleinte alig látszott észrevenni a közvetlen szomszédságában végbement fontos eseményeket. A legutóbbi kormány miniszterei, midőn 1 óra előtt kevéssel a windsori állomáshoz érkeztek, csak igen kevesen vártak rájuk, s a fogadtatás igen hideg volt. Általános feltűnt Disraeli távolléte; ki sem el nem kísérté társait, sem velük nem tért vissza. A legutóbbi miniszterium tagjai néhány perc múlva szemben állottak a királynővel, kinek átnyújták hivatalaik pecsétjeit. Midőn 2 óra után egy negyeddél a vasúti állomáshoz visszatértek, nagy tömeg várakozott s Stanley lord föliamertetvén, zajosan tüdőzőltetett. Alig hagyá el a volt minisztereket szállító vonat az állomást, midőn egy másik különvonat érkezett meg, Gladstone al s társaival. Az új miniszterek, különösen Gladstone és Bright, zajos eljenzésekkel fogadtattak. A mint az előbbi a waggonból a kocsihoz ment, mindazok, kik közel juthattak hozzá, kezet szorítottak vele. Gladstone a társai egy pár óráig maradtak a kastélyban, a folyvást szaporodó tömeg várakozván rájuk. A 3 első kocsin nem lévén Gladstone, a családott tömeg mindegyik egy-másra következett kocsi gyöngébb eljenzéssel fogadott. Gladstone zárt kocsiában tért vissza; azonban a vasúti állomásnál a lelkesült tömeg oda tödulván egy ideig meggátálta az ajtó bezárását, s ezen alkalmat újra arra használta fel, hogy kezet szorítson vele. A tömeg azonban ekkor már észrevé, hogy a kíváncsian várt Bright nincs társai közt s mindenfelé tudakozódtak utána. Rögtön észrevették, hogy az emelvény másik szélén Bright a vonat felé megy, gróf Granville el karonfogva. Egy perc alatt az egész tömeg oda rohant, úgy hogy Bright és Granville csak nagy bajjal tudtak maguknak utat nyitni a waggonig. A zajos eljenzés a vonat elindulásáig folyvást tartott.

London, decz. 14. Gladstone lord egy válaszóhoz intézett iratban igéri, hogy az ir egyház kérdésében a leghatározottabb eljárást fogja követni.

A német néppárt Stuttgartban megjelenő organuma, a „Democratische Correspondenz” „Szabadság és nemzetiség” fölirat alatt ünnepli báró Eötvös József beszédét a nemzetiségek egyenjogósítása kérdésében. Az érdekes cikkből a következőket vesszük át: „Örömmel és meglegeződéssel jegyzünk fel egy újabb diadalt, melyet a német néppárt alapgondolata, melyet az európai demotracia legfenségesebb gondolata imént vívott ki magának. Egy magyar miniszternek köszönhetjük ezen diadalt, Eötvös cultusminiszternek. Eötvös nem agitatori értelemben népember, de a szabadság embere, mint akárik, és finom műveltségű, mint kevesen; oly férfiu, mondanók, kinél kétséges, hogy szabadságszeretete nyerte-e meg a kulturának, vagy kulturája a szabadságnak. Beszéde mindenestre oly idealizmusnak kifejezése, melyen a politikai szabadság és a szellemi szabadság egyenlő részben osztiakoznak.”

